

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignum Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiæ

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

D. Ioannes Trittemius Abbas, sacræ Theologi[a]e ac. I. V. Doctor, & incomparabilis sacræ scripturæ, & bonarum litterarum, illustrator. cap. LXXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38397

D. IOANNES TRITTEMIVS ABBAS:
Sacræ Theologiæ, ac I.V. Doctor, & incom-
parabilis Sacræ Scripture, & bonarum
litterarum, illustrator:

*Qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina
eius. Deut. 33. Cap. LXXXV.*



V L L o modo pretermittendus mihi uifus est, mo-
ster Ioannes Trittemius, monachus & Abbas mo-
nasterij S. Martini Spanheimensis, deinde S. Iago-
bi apud Heribopolim, ordinis S.P.N. Benedicti, o-
gregatiois Bursfeldensis, cuius opera, pro defen-
sione S. Ecclesie, contra hereticos, aliosque eius
hostes, pro Sanctorum laude & gloria, pro rei litterariorum augmen-
to, composita, tanta sunt, ut dignus omnino visus fuerit in sacris his
ramis depingi, ut conspicitur Abbatis habitu, librum apertum ma-
nibus tenentis. Quæ uero pro ecclesiæ defensione & utilitate scrip-
tit, præcipua hæc feruntur.

De certis dubiis & quæstionib. in Euangelio secundum Iou-
nem, lib. 1. Ad preces.

De quibusdā in Psalterio dubiis, lib. 1. Cū nuper ad Coloni-
O cōto quæstionum, lib. 1. scriptum anno 1508. ad Maximili-
num Cæsarem, uidelicet

1. De fide & intellectu.
 2. De fide necessaria ad salutem.
 3. De miraculis infidelium.
 4. De scriptura sacra.
 5. De reprobis atq; maleficiis.
 6. De potestate maleficarum, ubi de uariis Dæmoniū generibus.
 7. De permissione diuina.
 8. De prouidentia Dei. Hic liber excusus est in Oppenheim anno 1513. in 4. & Francofurti anno 1569. in 8.
- De laudibus studii diuinarum scripturarum, lib. 1.
- De computo Ecclesiastico, lib. 1. Ioannes Trittemius Abbas.
- Variarum quæstionum, orationum, & propositionum, lib. 2.
- De prænotionibus licitis Christiano, & non licitis, lib. 1.
- Contra maleficos, & omnes artes & superstitiones ab Ecclesia
prohibitas, lib. 5.
- De Dæmoniis & artibus profanis, maleficiis, & supersti-
tionsib. lib. 2.

- sis, in quibus omnia Diabolicarum artium vaframenta ex-plodit, confundit, & evertit, lib. 1. 2.
- Illa autem quæ pro gloria Sanctorum scriptissæ fertur, hæc sunt.
- De miraculis ad memoriam S. Virginis Mariæ apud Dittelbach ostensis, lib. 2.
- De miraculis eiusdem in Vrticeto apud Helpmann ostensis, lib. 6.
- De Sanctissima matre Anna Rosarium quinquaginta distinctu articulis, simul & horarias preces, & missæ officium, lib. 1.
- Rosaria quoque de sanctis Petro, Paulo, Maria Magdalena, collectas, prosas, orationes pias, & huiusmodi, sine numero: quorum aliqua in lucem sunt edita; alia sunt in cenobio Spanheimensi MS.
- De laude S. Ioseph nutriti Domini, simul cum Rosario 50 articulorum, officio quoque missæ, lib. 1. Magno sape desiderio statui.
- De laude S. Annæ matris B. Virginis Mariæ, lib. 1. Votis compellit necessitas, hic impressum iamdudum Moguntiæ, an. D. 1494.
- De laudibus S. Andreæ Apostoli, lib. 1. Sequentiae de diuersis sanctis, cum officiis, & missis de eisdem, nu. 20.
- De laudibus S. P. N. Benedicti, lib. 1.
- Orationes plures supplicatoriae ad Deum, & Sanctos.
- Sermones in diebus festis ad populum, lib. 1.
- De vita D. Rabani Archiepiscopi, lib. 3.
- De eiusdem à Moguntia in Saxoniam translatione, lib. 1.
- De vita S. Maximi Episcopi Treurensis, lib. 1. est apud Sutum Tomo 6. 17. Nouembris.
- De vita S. Herminalis, filii Dagoberti Regis, & primæ Abbatissæ in Horreo Treurensi, lib. 1.
- Ad requisitionem Ioachimi principis electoris, plurimæ sanctorum uitæ abbreviavit lib. uno digestas, Magnum & arduum opus, tui amore Princeps.
- Quæ uero ad Monachismum, & pietatem sectandam pertinent scriptissæ se meminit, ista sunt.
- In Regulam S. P. N. Benedicti, lib. 2. Venite filii audite me.
- Summulam uirtutum, lib. 2. Magna uirtus animæ est.
- De temptationibus monachorum, lib. 2. Humanum genus.
- De miseria uitæ presentis, lib. 1. Cū nihil sit uita: excusus est in Ger.
- De uitio proprietatis, lib. 1. qui excusus est Moguntiæ, & Parisiis in octauo. De cura pastorali, lib. 1. excusus cum præced.
- De modo & forma visitationis claustralium, lib. 1. Fratres, tuos visitabis.

A A a 2 D e

De modo & forma celebrandi synodus ordinis, lib. 1. Quo-
niam in celebrando.

Statuta Capitulorum provincialium ordinis, lib. 1. Quoniam
volenti singula, quæ tres feraul impressi Nurenbergæ anno
1496. in quarto.

Statuta annabili capituli patrum de obseruantia Bursfelden,
lib. 1. Reuerendis in sunt MS. Coloniae in cenobio S. Mar-
tini, & in monasterio Spanheimensi.

De modo, & forma annale capitulum celebrandi, lib. 1. Reu-
rendo patri Domino, qui est MS. in monasterio S. Martini
Spanheimensi.

Meditationes vita Christi, lib. 2.

Speculum coelestis doctrinæ, lib. 1. Salutis humanæ principii.
De institutione uite sacerdotalis, lib. 1. Petis a me Nicolaus
excusus est in Germania.

De triplici regione claustralium, incipientium videlicet, pro-
cientium, & perfectorum, lib. 2. Cum uita monastice.

Exercitium spirituale monachorum, lib. 1. Quoniam opu-
lum de triplici.

Epitome item ipsius exercitii spiritualis, lib. 1. Et si formola
spiritualis.

Hic tis excusi sunt simul Moguntia in 4. anno, (sistede reor-
dor) 1492. quos magno labore acquisitos, reliqui ego cum
aliis libris meis in Flandria.

Orationes in capitulois ordinis & extra habita, 24. quatuor non-
nullæ sunt excusæ Moguntiae, reliqua uero latent.

De miseria prælatorum claustralium, lib. 2. Ut de miseria præ-
latorum, sunt MS. Spanheimij.

Contra perniciosum Simoniae, ac proprietatis claustralium met-
bum, & uirium, maxime Monialium, lib. 1. Est cenobium
quoddam Monialium.

De laudibus vita monastica, lib. 1.

De laudibus ueræ penitentiae, lib. 1.

Monologion hominis Deo detotii ad seipsum, lib. 1.

Sermonum siue exhortationum ad monachos 40. lib. 2. pri-
mus homiliarum, secundus sermonum: qui excusi sunt cum
operibus Thomæ de Kempis in Flandria, in 8. item & Lo-
uanii apud Rutgerum Velpium cum Regulis quatuor 55.
Patrum, 1575. in 12. Florentiae quoque an. 1577. in 4.

De

De ruina ordinis, monastici Penticon, id est, lugubrem, lib. 1.
qui coimpresus est eum precedenti Florentiae, 1577. in 4.
& ante Moguntiae in Germania.

Transtulit quoque de Greco in latinum sermonem, Maximū
Abbatem de Incarnatione Domini.

Anathemata S. Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini contra Hę
reticos in tertia synodo Ephesina promulgata, & eiusdem
synodi epistolas nonnullas.

Ea autem quæ pro rei litterariæ augmentatione composita, omni-
no hæc feruntur.

Chronicon monasterii sui Spanheimensis, a sua fundatione us-
que ad annum 1502. quod sic incipit, anno Domini.

Chronicon monasterii sui S. Iacobi apud Heribopolim.

Chronicon monasterij Hirsaugiensis, quod excusum est in
Germania in fol. Aliud eiusdem cœnobii chronicon.

Chronicon successionis Ducum Bauarie, & Comitum Palati-
norum, lib. 1.

Historiæ sue Annales de origine, Regibus, & gestis populi Fran-
corum, & Germanorum, incipiens a Marcomero Rege; anno ante
Christum 433. usque ad annum Christi 1515. distincti in tres to-
mos iusta magnitudinis: excusi sunt in Germania.

Epitome eorundem trium voluminū, lib. 3. excusi Paris. in fol.
De origine regibus, ac Ducibus Bauatorum, simul & Comitū
Palatinorum, & Spanheimensium, lib. 4. impressos Frango-
forti 1549. in 4. Itinerarium uitæ sua, lib. 2.

De uarijs atq; diuersis materiis & rebus antiquitatum, lib. 14.
prenotati Panaethiam, tali exordio. Multa sunt præ-
ceptor magne.

De causis & cura morbi caduci, ac maleficorum, lib. 3.

De origine & regibus Francorum, lib. 1. diuersum ab aliis.

Hieraticum pro diuersis morbis propellendis, lib. 1. Ea quæ
tuæ maiestati.

Ad questiones Rutgeri Sicambri, lib. 1.

De Ducibus & episcopis Francorum Heribolensium, lib. 1.

De septē secundeis, id est, intelligentiis Orbem mouentib. lib. 2
qui excusi sunt Colonię, cum epist. eius decē, an. 1567. in 8.

De laude scriptorum, lib. 1. qui excusus est Moguntię.

De laude ordinis Carmelitarū, lib. 2. impressi primū Mogun-
tię, deinde Flor. apud Georgiū Mariscottū, an. 1593. in 4. cū

A A a a 3 anno-

annotationibus F. Pettii Lucij Belgæ Carmelite :
De scriptoribus Ecclesiasticis , lib. 1. qui excusus est Coloniae apud Petrum Quentellum anno 1531. in 4. & item ibidem ex officina Quenteliana anno 1546. in quarto, sed in hac postrema editione multa inserta sunt, a quodam sciole, quæ Trittemii non sunt.

De viris illustribus ordinis Sancti Benedicti , lib. 4. impressi Colonie , cum expositionibus Turrecrematae, & Smaragdi Abbatis super regulam S. Benedicti , apud Gettum Calenium 1575. in fol.

De Luminaribus Germanicis , lib. 1. Impressus Moguntia in quarto.

Epistolarum familiarium , lib. 2. Opportune satis.

Epistolarum Spanheimensium , lib. 4.

Polygraphiae ad Maximilianum Cæfarem , lib. 6. qui excipiuntur Colonie anno 1564. in 8. cum clave corundem librorum ; & aliquot locorum explicatione eorum praesertim in quibus admirandi operis Steganographiae principia latent.

Docet autem his libris variös modos scriberendi epistolas, quæ nemo alijs legere possit, quam qui in his libris uersatus sit, ut cum alii tum príncipes tuto res secretas litteris mandatas, quois remittunt mittere audeant, & de aliorum arcanis uicissim certiores fieri. Vtitur autem obscuris uocabulis, nec potest intelligi quid sit velit, nisi quis clauem, id est, breuem interpretationem sex libris subnexam legerit.

Steganographiae præterea , lib. 8. Antiquissimos sapientes quod magni & immensi laboris opus Carolus Bouillus non capiens imperitissime, & falsissime reprehendit, magistrum fallacissimæ nota doctissimum & pientissimum rerum adurens, contra quem, scripta eius que non intelligebat calumniantem, scripsit Apologeticum egregium ipse femeus Trittemius.

Et hæc sunt quæ de Trittemii nostri scriptis hactenus reperi potui. Natus est uero Ioannes Trittemius, in Villa Tritthenheim, Treuirensis Diœcesis, ad Mosellæ fluminis ripas, prima die Februarii anno Domini 1462. patre Ioanne de Heidenberg, matre uero H. elisabetha, de Longouico, & anno 1482. æatis sua 20. monasterio Sancti Martini Spanheimensis Moguntiæ Diœcesis, prima

Liber Quintus.

789

prima uidelicet die Februarii quia olim manus fuerat, habitu seculati deposito, monachalem suscepit, sub dorma Domini Benedicti, de obseruantia Bursfeldensi, nouiter introducta. Anno autem sequenti, 1483, communis fratrum electione in Abbatem prefati cœnobii, quarto Calendas Iulii promotus, præfuit annis 23, mense uno, diebus, 19. Quibus euolutis non sine laboribus multis, quorundam amulorum temeritate prouocatus, Abbatiam S. Iacobi Heripolensem, quæ illi offerebatur assumpsit, ubi continue lectioni, & librorum compositioni operam dans, magno rei litterariae detrimento, pie obdotuiuit in Domino, circa annum Christi 1516. & in eodem monasterio sepultus est.

Omnia desumpta, cum ex ipso Trittemio, in operibus suis, tum etiam ex epistola fratris Ioannis Duracelii, eius discipuli, quæ præfixa est libris Polygraphiaæ ipsius Trittemij, & alijs Scriptoribus.

Digitized by Google

In the following section we will consider the effect of the various parameters on the performance of the proposed model.

LXXXI (cont.)